

49. Tko je bio Poncije Pilat?

54 pitanja i odgovora o Isusu Kristu, pripremljenih od tima katoličkih teologa sa sveučilišta Navarra. Ovo je pitanje br. 49: „Tko je bio Poncije Pilat?"

21.11.2009.

Prethodna pitanja

Poncije Pilat bio je prefekt rimske provincije Judeje od 26. do 36. godine ili početka 37. poslije Krista.

Pod njegovom nadležnosti bile su Samarija i Edom. Neznamo ništa pouzdano o njegovom životu prije navedenih datuma. Titula koji je imao u službi koju je obnašao bila je *praefectus*, kao što i priliči osobama koje su obnašale tu službu prije vladavine cara Klaudija, a to potvrđuje i natpis pronađen u Cezareji. Naziv *prokurator*, koji koriste neki stariji autori kada se odnose na njegovu službu, je anakronizam. Evanđelja kada upućuju na njega koriste generički naziv "guverner"(upravitelj). Kao *praefectus* zadatak mu je bio održavati red u provinciji i upravljati njome sudbeno i ekonomski. Stoga, trebao je biti na čelu pravosudnog sustava (i to je i potvrdio na suđenju Isusu) i skupljati danak i poreze kako bi se zadovoljile potrebe provincije i Rima. O ovoj posljednjoj aktivnosti nema izravnih dokaza, ali nezgoda s vodovodom o kojem govori Josip Flavije (vidi dolje) je vjerojatno

posljedica toga. Osim toga, pronađeni su iskovani novci u Jeruzalemu, iz godina 29., 30. i 31., čije je kovanje nesumnjivo naredio Pilat. Ali iznad svega je ušao u povijest kao onaj koji je naredio izvršenje osude Isusa iz Nazareta, ironično, dakle njegovo ime ušlo je u simbol kršćanske vjere: "On je pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan ..." .

Njegovi odnosi sa Židovima, kao što su nas izvijestili Filon i Josip Flavije, nisu uopće bili dobri. Prema Josipu Flaviju, Pilatove godine bile su vrlo burne u Palestini i Filon kaže da je guvernera obilježilo "njegova podmitljivost, nasilje, krađe, napadi, nasilno ponašanje, česta egzekucija zatvorenika koji nisu bili suđeni, te njegova svirepost bez granica "(Gayo 302). Iako su na ove procjene zasigurno utjecale namjere i suosjećanja ova dva autora, okrutnost Pilata, kako sugerira Lk (13,1) gdje se spominje incident

Galilejaca čiju je krv guverner pomiješao s krvlju njihovih žrtava, van svake je sumnje. Josip i Filon također govore da je Pilat u Jeruzalemu unio neko znakovlje u čast Tiberija, što je izazvalo veliko komešanje sve dok ih nije odnio u Cezareju. Josip Flavije pripovijeda o drugom događaju kada je Pilat sredstva za svetište koristio za izgradnju vodovoda. Ta odluka je dovelo do pobune koja je ugušena u krvi. Neki misle da je to događaj na koji se odnosi Lk (13,1). Posljednji događaj o kojem govori Josip Flavije je nasilna represija nad Samarijancima na brdu Gerizimu oko 35 god. Kao posljedica toga, Samarijanci su poslali poslanstvo upravitelju Sirije, L. Vitelliusu, koji je suspendirao Pilata njegove službe. Bio je pozvan u Rim da da objašnjenja , ali je došao poslije smrti Tiberija. Prema predanju prikupljenom od Euzebija, pao je u

nemilost pod vlašću Kaligule, i na kraju počinio samoubojstvo.

U kasnijim stoljećima nastale su razne legende o njemu. Neki su mu pripisivali jeziv kraj u Tiberu ili u Vienneju (Francuska), dok drugi (naročito u *Djelima Pilata*, koja su u srednjem vijeku bila dio *Nikodemova evanđelja*) prikazuju ga kao obraćenika na kršćanstvo sa suprugom Proculom, koja se slavi kao svetica u pravoslavnoj crkvi zbog njezine zaštite Isusa (Mt 27,19). Čak i sam Pilat ubraja se među svece etiopske i koptske crkve. Ali, pored tih predaja koje se reflektiraju u pokušaju ublažavanja krivnje rimskog upravitelja u vrijeme kada se kršćanstvu teško bilo širiti u carstvu, lik Pilata koji znamo iz evanđelja je, da je hladnokrvna osoba, koja se ne želi suočiti sa istinom i radije nastoji ugoditi masi.

Njegova prisutnost u Vjeronanju, međutim, od velike je važnosti jer nas podsjeća da je kršćanska vjera povijesna religija, a ne neki etički program ili filozofija. Otkupljenje je izvršeno na određenom mjestu u svijetu, Palestini, u određeno vrijeme povijesti, to jest, kad je Pilat bio prefekt Judeje.

Bibliografía: D. R. Schwartz, "Pontius Pilate", en *Anchor Bible Dictionary*, vol. 5 (ed. D.N. Freedman), Doubleday, New York 1992, 395-401.

Juan Chapa

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/49-tko-je-
bio-poncije-pilat/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/49-tko-je-bio-poncije-pilat/) (6.08.2025.)